

Notitie taakopvatting Raad voor plantenrassen

Inleiding

Omdat sinds 2015 een aantal nieuwe leden tot de Raad is toegetreden en een nieuwe voorzitter in 2022 de Raad zal gaan leiden is het gewenst om opnieuw de taakopvatting van de Raad onder de loep te nemen en hierover een gezamenlijk standpunt in te nemen en dit te delen met de beleidsverantwoordelijke(n) bij het Ministerie van LNV.

Bijgevoegde notitie verwoordt de taakopvatting van de Raad voor plantenrassen en vervangt de notitie uit 2015 over dit onderwerp.

Taken van de Raad voor plantenrassen

1. *Wettelijke taak van de Raad*

In artikel 2 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 is het volgende vastgelegd:

Er is een Raad voor plantenrassen, die tot taak heeft:

- a. het inschrijven van rassen en opstanden in het rassenregister
- b. het toelaten van rassen en opstanden
- c. het verlenen van kwekersrecht
- d. het opstellen en bekend maken van nationale lijsten van toegelaten rassen en opstanden en,
- e. het toelaten en in het rassenregister inschrijven van plantengroepen

Deze wettelijke taken worden – uitgezonderd de taak vermeld onder d. – gefinancierd uit de tariefopbrengsten van de Raad.

Wat betreft de onder punt d. vermelde taak, het opstellen en bekend maken van nationale lijsten van toegelaten rassen en opstanden, worden vanuit het Ministerie van LNV additionele gelden toegekend. De onder d. vermelde taak laat zich als volgt omschrijven:

1) Het inrichten en uitgeven van een nationale Rassenlijst bomen

De Rassenlijst berust op de communautaire verplichting (o.b.v. de Bosbouwrichtlijn) om een nationale lijst (register) van toegelaten opstanden van bosbouwgewassen op te stellen. Deze lijst heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een belangrijke bron van informatie voor natuurbeheerders, verzorgers van stedelijk groen en voor iedereen in de bosbouwsector die te maken krijgt met de aanplant van nieuwe bomen. De Rassenlijst bomen bestaat uit richtlijnsoorten en niet-richtlijnsoorten.

Voor de richtlijnsoorten bestaat de verplichting om de nationale Rassenlijst te onderhouden, de opstanden van richtlijnsoorten op te nemen in het nationaal opstandenregister en deze opstanden in te delen in de klassen “van bekende origine, geselecteerd, gekeurd of getoetst”. Voor de niet-richtlijnsoorten bestaat er geen strikt wettelijke verplichting, maar de “aanbeveling” van deze opstanden waarborgt de kwaliteit van autochtoon (van bekende origine) plantmateriaal in Nederland en draagt hiermee bij aan de bescherming van de genetische biodiversiteit in Nederland.

2) Het opzetten van toetsproeven in de bosbouw

Op grond van Communautaire regelgeving worden toegelaten opstanden ingedeeld in één van de klassen “van bekende origine, geselecteerd, gekeurd of getoetst”. Om te worden toegelaten en te worden ingedeeld in de categorie “getoetst” – en om de gebruikswaarde van eenmaal in deze klasse toegelaten opstanden up to date te houden - worden jaarlijks gegevens verzameld in een groot aantal toetsproeven die op de terreinen van o.a. Staatsbosbeheer zijn aangelegd. Ook deze taak berust op een communautaire verplichting.

3) *Het inrichten en uitgeven van een nationale Rassenlijst landbouwgewassen*

Het opstellen van een nationale Rassenlijst landbouwgewassen geschiedt op basis van de gegevens uit het rassenregister, DUS-onderzoek en CGO-onderzoek.

Conclusie

De wettelijke taak is hiermee duidelijk: de Raad is een uitvoerende organisatie voor het ministerie van LNV, waarbij LNV de beleidsbepalende instantie is.

De wettelijke taak is de kerntaak van de Raad, eventuele andere activiteiten van de Raad mogen de kerntaak niet schaden.

2. *Additionele activiteiten voortvloeiend uit de wettelijke taken van de Raad*

Deze werkzaamheden liggen in het verlengde van de hiervoor vermelde wettelijke taken en vinden hun juridische basis in de samenwerkingsovereenkomst tussen LNV, Naktuinbouw en de Raad. De Raad is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze additionele activiteiten en heeft een coördinerende en opdracht gevende taak naar Naktuinbouw¹ en de andere in de samenwerkingsovereenkomst genoemde organisaties. Het betreft:

- 1) Beleidsondersteuning ter zake van rassenregistratie- en kwekersrechtonderzoek
- 2) Methodiekenonderzoek

Hieronder wordt per additionele taak kort toegelicht waarom ervoor is gekozen om deze te laten uitvoeren onder verantwoordelijkheid van de Raad. Tevens wordt toegelicht in hoeverre de taak is gebaseerd op of samenhangt met de wettelijke taken van de Raad.

1) Beleidsondersteuning ter zake van rassenregistratie- en kwekersrechtonderzoek

In bijeenkomsten van UPOV, CPVO, EU en OESO worden onderwerpen besproken op het gebied van de samenstelling van Rassenlijsten en het kwekersrecht. Wanneer het beleidsmatige zaken betreft is het Ministerie van LNV de verantwoordelijke instantie. Aan het ministerie van LNV wordt hierbij beleidsmatige ondersteuning verleend o.a. door de Raad en Naktuinbouw.

2) Methodiekenonderzoek

Om het onderzoek ten behoeve van toelating en kwekersrecht in Nederland zo efficiënt mogelijk uit te kunnen voeren en om recht te doen aan de leidende positie van Nederland in dit onderzoek, is het van belang dat bij het onderzoek gebruik wordt gemaakt van de best beschikbare technieken. Doorlopende technologische ontwikkelingen kunnen aanpassing of vervanging van gehanteerde methodieken mogelijk en wenselijk maken, maar vaak dient

---

¹ Naktuinbouw heeft een uitvoerende taak bij de additionele activiteiten. Deze taak kan als volgt gespecificeerd worden, a) bij het methodiekenonderzoek o.a. opstellen projectrapportages en kostenverantwoording, b) voor beleidsondersteuning - het bijwonen van technische overleggen van o.a. UPOV en CPVO en c) het toezicht houden op het CGO t.b.v. het opstellen van de Rassenlijst landbouwgewassen.

hiervoor eerst aanvullend onderzoek te worden gedaan. Elke organisatie die actief is op het terrein van onderzoek ten behoeve van de toelating of kwekersrecht kan voorstellen indienen in het kader van dit methodiekenonderzoek. De Raad besluit welke voorstellen door de Raad zullen worden gefinancierd en houdt toezicht op de uitvoering en implementatie van de projecten (zie notitie stroomlijnen en evaluatie methodiekenprojecten). De coördinatie van de projecten vindt plaats door Naktuinbouw.

3 Overige Taken van de Raad: adviseren en signaleren

Ontwikkelingen:

- a) Klimaatverandering, duurzame landbouw, verzilting en verdroging van landbouwgebieden, biodiversiteit e.d., benadrukken het belang van beschikbaarheid van geschikte rassen die kunnen bijdragen aan de veranderende omstandigheden waaronder landbouw, tuinbouw en bosbouw zullen moeten plaatsvinden.
  - b) Ook op het gebied van de plantenveredeling zijn er ontwikkelingen die van grote invloed zijn op het beschikbaar komen van rassen. Met name betreft dit ontwikkelingen op het gebied van de biotechnologie (nieuwe verdelingstechnieken waaronder gene-editing), nieuwe teelttechnieken (vertical farming) en de ontwikkeling van rassen die geschikt zijn voor de biologische landbouw.
  - c) Discussies binnen de EU, het CPVO en UPOV en de rol die deze organisaties spelen, kunnen consequenties hebben voor het nationaal kwekersrecht en de toepassing en uitvoering van de regelgeving hieromtrent door de Raad.
  - d) Ontwikkelingen op het gebied van kwekersrecht en octrooirecht.
- Ook technische ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de taakuitvoering van de Raad. T.a.v. technische ontwikkelingen faciliteert de Raad, communicatie hierover wordt gedaan door Naktuinbouw als verantwoordelijke voor het technisch onderzoek in Nederland.

Deze ontwikkelingen in de land- en tuinbouw, in de veredelingssector en binnen de internationale organisaties kunnen op korte of lange termijn de wettelijke taken van de Raad raken. Daarom zijn de volgende activiteiten onderdeel van de taken van de Raad (met in achtname van de beschikbare capaciteit en middelen van de Raad):

- De Raad acht het zijn taak om de ontwikkelingen, die raken aan zijn wettelijke taak, te signaleren en binnen de Raad te bespreken.
- Indien deze ontwikkelingen beleidsmatige consequenties hebben of consequenties voor de uitvoering van de taken van de Raad zal de Raad dit onder de aandacht brengen van het Ministerie van LNV (signaalfunctie).
- De Raad kan hierover gevraagd of ongevraagd advies geven aan het Ministerie van LNV, de instantie die eindverantwoordelijk is voor beleidsmatige zaken.
- De Raad communiceert naar de veredelingssector over ontwikkelingen die verband houden met de uitvoering- en de toepassing van de regelgeving m.b.t. de verlening en registratie van kwekersrechten en de (registratie van) toelating van plantenrassen.